

Kazat Akmatov

(1941)

Yazar, dramaturg Kazat Akmatov, 1941 yılında, şimdiki Isık Köl şehrinin Isık Köl kasabasına bağlı Bosteri köyünde dünyaya gelmiştir. 1967 yılında Kırgız Devlet Üniversitesi, Filoloji Fakültesi, Gazetecilik Bölümünü bitirmiştir.

1966-67 yıllarında Moskova'daki Yüksek Komso-molluk Okulunun öğrencisi olmuştur.

1972 yılında Kırgızstan Yayınevinin redaksiyon müdür yardımcısı olarak seçilmiştir. Sonraki yıllarda, Kırgız Radyo Televizyon komisyonunda, Kırgız

Komünist Partisinin merkez komisyonunda ve Yazarlar Birliğinde sorumluluklar üstlenmiştir.

Eserleri Rusça'ya çevrilmiş ve yayınlanmıştır.

ESERLERİ

Boz Oğlan (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1974

Devir (Roman); Kırgızstan, Frunze, 1979

Kutsal Yurt (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1981

Munabiya (Hikâyeler ve Roman); Kırgızstan, Frunze, 1987

Hikâye

MUNABIYA

Kenebestiğin için, cakin adamına kılğan köñül koştuguñ için turmuştun keede seni kuup cana cazalap koymoyu bolot. Oşondo sen caakka birdi cegen adamça közüñ umaçtay açılıp, orduñdan atıp turup, attiñay, esiñden çıkarıp koygon, biroq baarı bir seni keleersiñ dep kütüp turgana tüşüktördü közdöy can dalbastan cönöysüñ.

Azır men dal oşondoy ahvalda barattım. Köñülüm ordunda bolbogon soñ, priemniki köçürüp, aynektardin baarısın tuyuk caap taştagam. Rul karmagan kolum ter-degen sayın özümdön ciyirkenip, dele бүткүл dene boyum menen bir ily suuga malınıp algansıym. Adam degen bir kapa bolup alsa cazılmağı kanday. Büt col boyu kargaşaluu kat esimden ketpedi. Anın üstünö al konvert közümö çayılgan kıkanday bolup dal mañ-dayımda, şittin üstündö catat. Kaygım katuurak bolsun degensip, dal oşol cerge özüm taştap koygon ekenmin.

Sokuluktan ötkün keзде konvertti atkır turup bar-daçoktun tüpkürün közdöy urup ciberip oozun caap taştadım. Catsın oşol cakta kör - cerge aralaşıp!

Oşentip özümdü çaş bala soorotkonsup aldan koydum da, andan arı cürüp oturdum. Coldo kıymıl az eken, бүтүмдүн uçun pedalgı salmaktay bersen ıldamdık uçu - kıyıırı çok ötö berçüdöy. Oşogo bir az alakısigan bolom, biroq kayra ele kattı adep okugandagı cüröktü taş tilgendey sözdör cadıma kele beret. "Enendin ölgönünö eki cıldan aştı. Canuzaktın beş balası birdey cürüp karıgan atañardı een üygö calgız taştadıñar. Munabiya degen bir mastanga beçera kişini tebelettiñer. Al cüzü kara eneñerden kalgan ookattı бүтүндөй üyünö taşıp ketti. Anañar tirüü kezinde ırıs tögülüp turgan ordoñordu бүлдүрүп, tögүп,çaçıп catat al ölügündü köröyün..."

Andan arı kat cazgan neme bizdin taş boor ekenibizdi, ataga karımı çok merestigibizdi, mektepte okugan testier kızının kalem uçı menen ayabak şiltentintir. Kattın ayagında çok, eç kanday belgi da koyboptur.

Anı adep okup бүткөнүмдө bir şümşük caba cugundu kuyup cibergendey ele boldu. Ölçöösü kursun, eñ caman kat eken. Mınçalık açuu sözdördü ömürü ugup

İster gamsızlığından olsun, ister yakınındaki kişiye haddinden fazla güvenmekten olsun, bazen hayat sana, bunun diyetini ödetir ve cezalandırır. İşte o zaman, çenene ağır bir yumruk yemişçesine, gözlerin fal taşı gibi açılır; kendine gelip ayağa kalkar, önemsemediğinden unutmuş olduğun, fakat senin gelmeni dört gözle bekleyen meselelere doğru, kelle koltukta yürümeye başlarsın.

Şu anda ben tam da bu ahval içindeyim. Moralim yerinde olmadığından, radyoyu kapatıp, tüm camları sonuna kadar kaldırdım. Direksiyon sallayan elim terleyince, kendimden öğrenip bir duş almayı arzuladım. İnsanoğlu moral çöküntüsüne girdiğinde nasıl mutlu olabilir! Bütün yol boyunca, o karmakarışık mektup aklımdan gitmedi. Bu yetmezmiş gibi zarf da, gözüme girecekmiş gibi tam karşımda, göğüslüğü üstünde. Sanki kederim arttıkça artsın der gibi, oraya onu kendim koymuşum.

Sokuluk'tan geçerken, zarfı hiddetle alıp arabamın torpidonun dibine doğru fırlattım. Zifiri karanlığa karışıp, orada dursun!

Bu şekilde kendimi küçük bir çocuk avutur gibi aldattıktan sonra yoluma devam ettim. Yolda hareket azmış, ayağımın ucuyla pedala yüklendiğimde, hızım hadsiz hesapsız artıverecek sanki. Böylelikle biraz düşüncelerimden uzaklaşıyorum fakat sonra tekrar mektubu okuduğumdaki yürek parçalayan sözler aklıma geliyor: "Annenin vefatının üzerinden iki yıl geçti. Siz, Canuzak'ın beş evladı, sizi büyüten babanızı, bomboş evin içinde yalnız bıraktınız. Munabiya adlı yaşlı cadının elinde onu rezil ettiniz.

O utanmaz kadın, annenizden kalan eşyaların tamamını kendi evine taşıdı. Anneniz sağken bereket dolan evinizi, saçıp dağıtıyor o kahrolasınca..."

Mektubu yazan kişi devamında bizim taş kalpli olduğumuzu, babasına hiçbir hayrı olmayan adamlar olduğumuzu, ilköğretimde okuyan yetişkin kızına kaleme aldırılmış. Mektubun sonunda bir isim yok, hiçbir işaret de koymamış.

Mektubu okur okumaz üzerime karabasan gibi bir ağırlık çöktü. Lânet olsun, ne kötü bir mektupmuş. Bu

körgön emesmin. Kalıstığı çok bir beyadep baarıbızdın betibizge çok cerden köö sıypap cibergenine çıdabay adegende abdan katuu candendim. Özübüzdü dele bir künöölögüm çok. Antiş emnegedir oyuma da kelbeptir. Körsö al adamdağı canağı özümçülük degen caman kasiettin kılğan işi okşoyt. Antkeni, azdan kiyin boy tok-totup oylop körsöm çın ele markum anamdı çaşırganıbizga üçüncü cilga ayak basıp, oşondon beri atam ayıldadı een üydö calgız turat. Canına karool kişi bolso da bir deçi. Atam ömüründö üstündögü kiyimin özü oñdon kiybegen ikşoo neme. Çaş cagınan tinbay zerg-erçilik kılıp, anın bütkül akıl - oyu, külkü - sanaası degendey baarısu teñ oşol casagan buyumdarına çıgıp ketken boluu kerek. Calgız iştep oturganda karasañ özünçö ele tolkup - taşıp, betteri çoşolonup albızıp, köz nurları cılt etip çaçıray kalıp, kökürögü büt çaşırın sırğa tolgon adamça abdan ışıkbızdonun işteer ele, birok takır unçukçu emes. Keçke deyre bizge köörük bastırıp uzançu, keçke deyre çeçilip eki ooz aytçu emes. Oşon üçün anı el "Cooş Uzak" dep cön saldı gana kepke kıstarmış etip koyçu.

"Carıktık kişi özü dele kıynaldım - kıstaldım dep bir kabarı berip koyboybu" dep atama künöönün teñin oodargasın koyom. Co çın ele da, şaardağı kişiñ kususun, kızmatañ bir kıçasa, cumalap üy betin körböy, ata - eneñdi atın unutasıñ degendey ele bar. Unutam degen uşul emey emne. Şaardan alıstagan sayın oy - sanam şaşıp - uşup barganda sözdü emneden baştap, emneden bütöörümdü plandaştırıram. Maksatım ele atamdı şaarga alıp ketiş.

Ayıldadı atalaş tuugandarımız "atañardı şaarga alıp ketip, kışkısın koluñarda karmagıla, anan çoğulup oşol şaardan bir kempir taap koşup koyobuz. Cazdan baştap kayra eköo bul caka kelip tura bersin" dep tee bılıtır ele akıl aytışkanına muyugan elem. Ayılda başı boş kempir degen kalbay kalsa kerek. Baarı ele izdep taba alışpay cürgönün okçubuz. Al emi canağı Munabiya degen ayaldı bolso koldon kelse bir kısımga alsambı deym. Biz anı ilgerten bile cürgön ayal. Carıktık, apamdın kıştak boyunca eñ caman körgön adamı bolçu.

Neçen cıldar boyu apam emne üçündür al ayal menen arazdaşıp, üylörübüz köçömö köçö tursa da kir-işüü degen bizde bolgon çok. Ne sebepten oşondoy ekenin tüşünçü emespiz. Aytoru bala çağıbızdan Munabiya tuuraluu apamdan bir ooz cıлуу söz ukkanımız çok. "Al mastan bizge cakşılık sanabayt. Al şümşük bizdın üydün kutun uçurdu! Al cezkempir mınday, al ölügüñdü köröyün tigindey..." degenden apam tük cadaçu emes.

Esimde, kaysı bir cıldarı, biz bala kez eke, biröönün toyunda olturgan ayaldardın içinde çatak çıktı degendi uga sala kızıkka batmakka çuu koyup kelsek menin apam uşul sala kızıkka batmakka çuu koyup kelsek menin apam uşul Munabiyani çaçtan alıp süyröp, timele kişi öltürgön kılmaşkerdi karmagandıy tıtmalpat atıptır. Ayaldardın baarı kıztımtaldı, ce tiğil eköönün çaçatagının sırası oşondoybu, aytoru eköönü acıratmış bolup ortogo tüşköndördün köpçülügü apama tanaptaş

kadar ağır sözlere hayatım boyunca duymamıştım. Bizimle hiçbir alıp vereceği olmayan, haddini bilmez birinin, bu şekilde çamur atması beni adeta deliye çevirdi. Kendimizde hiçbir suç bulmuyorum. Bunu düşünmek aklıma bile gelmiyor. Meğer, bu yaptığım insanoğlunun en kötü özelliklerinden biri olan bencilliğin sonucuymuş. Biraz durup salım kafayla düşündüğümde, gerçekten de merhum annemizi toprağa vermemizin üzerinden iki yıl geçip, üçüncü yıla girdiğimizi hatırladım. O zamandan beri babam köydeki boş evde, yalnız başına yaşıyor. Yanında ona can yoldaşı olacak biri olsa da ne fayda! Babam ömrü hayatında, üzerindeki giysiyi kendisi düzeltip giymiş değildir. Gençliğinden itibaren kuyumculuk ile uğraştığından, bütün ilgi alâkası, düşüncesi, tamamen yaptığı işe yönelmiş olsa gerek. Yalnız çalışırken baktığında onun, ayrı bir heyecan duyup, yanakları kıpkırmızı kızarıp, gözleri parlayıp, göğsü sırlarla dolu insanlar gibi şevkle işini yapar fakat hiç konuşmazdı. Akşama kadar bize körük bastırır, mesafeli durur; yaklaşmış iki kelâm laf etmezdi. Bu sebepten halk ona "Halim selim Uzak" diyerek isim takıp böyle hitap etti.

"İlginç adam, insan kendi haber vermez mi zor-dayım, sıkıldım diye..." diyerek suçun bir bölümünü de babamın üzerine attım. Gerçekten de, "Kahrolası şehir hayatı içinde, işlerin bir yoğunlaşsa, haftada bir bile evin yüzünü göremeyip, ananın babamın adını bile unutursun." dedikleri kadar var. Bu unutmak değil de ne? Şehirde uzaklaştığımda, türlü düşünceler içinde, söze nereden başlayacağıma, nerede bitireceğime varıncaya kadar hepsini plânlarım. Tek amacım babamı şehre götürmek.

Köydeki akrabalarımız; "Babanızı alıp götürün, kışın yanınızda kalsın. Sonra toplanıp ona şehirde yaşlı bir kadın bulup evlendiririz. Bahar aylarında tekrar köye gelip ikisi kalırlar." diye fikirlerini söylediklerinde, razı olmamıştım. Köyde boş, yaşlı bir kadın kalmamış olsa gerek. Hepsinin aradığını fakat bulamadıklarını duymuştuk. Bir yandan, Munabiya adındaki kadını, elimden gelirse bir sıkıştırıp göreyim mi diye düşünüyorum. O, bizim çok eskilerden beri bildiğimiz bir kadın. Nur içinde yatsın, annemin köyde en sevmediği kişi de, o idi.

Yıllar boyu; her nedense annem bu kadınla kavga ederdi; evlerimiz aynı sokakta olduğu hâlde oturup kalkmamız yoktu. Bunun sebebinin ne olduğunu da hiç düşünmezdik. Aynı şekilde, çocukluğumuzdan itibaren annemden, Munabiya hakkında iyi tek bir söz bile duymuş değiliz. "O cadı bize kötülük düşünüyor. O baş belâsı evimizin bereketini kaçırdı! O yaşlı cadı şöyle, o geberesice böyle..." gibi sözlerle annem nefret ederdi.

Hatırimda; geçmiş yıllarda, çocukluk dönemimizdi. Bir düğünde bulunan kadınların arasında kavga çıkmış diye duyar duymaz, seyredip neşelenmek için koşturup geldiğimizde, annemin bu Munabiya denen kadını, suçundan tutup sürüyerek, sanki insan öldürmüş bir suçluyu yakalamış gibi perişan ettiğini görmüştük. Oradaki kadınların hepsinin çakırkeş oluşundan mıdır; yoksa ikisinin kavgasının bu kadar güçlü olmasından mıdır; onları ayırmak ister gibi yapıp aralarına girenlerin çoğunluğu anneme destek verir gibi. Munabiya ise

bolgonsup, Munabiyanı calgızdap, cektep catkan münözdö, keesi şaraktap külüp, a keesi "tim koygula, eköo çarçaganda basılat" dep kebelişpeyt.

Oşogo menin ızam kelip ketti okşoyt, cügürüp barıp apama moyun berbey atkan Munabiya bir türttüm. Antsem ayaldardın baarisı kıraan - katkı. "O anapayın, enesine boluşat degen uşul. Karma Munabiya şıyraktan! Etegin cugul sal!" deşip şaraktaşat. Men esi çok oşogo şerdene düşüp çındap ele tigil apamdan zapkı körüp catkan ayalga ulam barıp katılıp kalam. Emi oylosom apamdan bir top çaş kiçüü Munabiyanın oşondo suysalğan kelin kuragi eken. Menin küülönüp ketip tiygenim aga çımın kongonçuluk bolboso kerek, kayra meni ayal makuluk bir cerin oorutup albasın degençelik kolun ayarlay tosup kalat.

Oşentip catkan üçöbüzdün çatagıbiz bir maalda calt etip çırak öçköndöy ele toktodu. Emnegegir oşol uçur balalık zeenimde kadim бүгүнкүдөй daldayıp saklatıp kalgan eken.

Ayaldar tuş - tuştan cacalap, biz üçöbüz dağı da çaçtaşıp tireşip atat elek. Al aňgiça condorubuzga örülmö kamçı tars - tars ele dey tüştü. Üçöbüz teñ ontop barıp, daroo üç cakka kaçıp çıga berdik. Tigilerdi bilbeym, menin con terim sıyrılıp, denem eki cakka acırıp tüşçüdöy bakırıp ciberinmin. Karasam bizdi çapkan atam eken. Tigil, erkekter oturgan törkü üydön atıp çıkkan körünöt. Öñ - alatın eçteme çok, közdörü çoktoy kızarıp algan. "Naalat!" "Naalat!" degenden başka oozuna söz kelbeyt. Karcaygan biyik boyu solkuldap, azır mına bul oturgandardın baarisın kırıp taştacıday tür menen bir karadı ele üydüniçindegi ayaldar bütündöy kokuylap, ızı - çuu bolo capırılıp kaldı. Söz kayrıp sülgön bir can çok.

- Bas üygö! - dedi aňgiça atam apamdı demite.

Canatan çaç tutamdap al buuttangan apamdın karasam emi timele koyondon beter korgolop, tördün töböşünö çıga kaçkan eken.

- Bas! - dep atam cana bir tap berdi ele, cakın turgandar çur dey tüşüp barıp apamdı deneleri menen basıp kalıştı. Ayaldardağı birimdik degen oşol tura!

- Cılıp cürüp kamçısının kanduusun kantesiñ!

- Açuusun kara, caman cooştun çakırandap!

- Kılıgılıktı kılıp koyup, kıl cin menen buup koyup...

Ayaldar şaraktap külüp, atamdın artınan şıldıñ sözdörün ağıtıp kalıştı okşoyt. Atam bolso öçü kanbay dağı biröönü izdegensip sırtta cardanıp turgandardın için tintet. Bir maalda ağı çıgıp çakıraygan közdörü maga çaldıga tüştü ele tız koyup daroo üydü közdöy bezip berdim. Cooş, cooş dep koyuşat, atam coş bolboy kalsın. Bir açuusu kelgende özünün da, başkanın da ölöör - tiriilerine karap koyboyt. Birok açuusu, ıras, çanda gana bir karmay turgan. Anısı çin.

Men asiya tayak cegenime ızalana, köz çaşımdı toktoto albay kelime catsam Munabiya aldımđı eken. Cılanayak buttarın da cügürüp baratıp etegenin bulkup kettim anın. Bir kıyın iş kılğanday öto berip cılçak karasam atamdan kamçı cegen baykuş Munabiya oşondo başın bir cagina armanduu kınayıtp köz çaşı ön talaa

yalnız kalmış şekilde, bazıları kendini tutamayıp gülüyor; bazıları; "Rahat bırakın, yorulunca kavgayı bırakırlar nasıl olsa." diyerek karışmıyorlardı.

Bu durum beni kızdırmış olacak ki, koşarak gidip anneme kafa tutan Munabiya'ya vurdum. Benim bu hareketim karşısında kadınlar kakkahâlâra boğuldu. Onlar; "Aman kurban olduğum, annesini koruyuşuna bak şunun. Tut Munabiya'yı bacağından! Eteğini yurttver!" diyerek gülüyorlardı. Ben akılsız ise, bu sözlerle daha da azıp gerçekten annemden dayak yemekten olan kadına saldırdıyordum. Şimdi düşündüğümde, annemden epeyce küçük olan Munabiya, o dönemlerde güçlü, genç bir kadındı. Benim kızarak saldırışımı o, sinek ısırığı kadar bile hissetmiyor olsa gerek, bu hâlde bile bana acıyarak; "Yavrucak bir yerini acıtmasın!" dercesine eliyle beni hafifçe karşılıyordu.

Bu şekilde devam eden üçlü kavgamız, bir zaman sonra, mumun bir anda sönmeye gibi bitti. Sebebini bilmiyorum ama o gün olanlar bugün olmuş gibi hatırladadır.

Her bir taraftan kadınlar bağırırken, üçümüz saç saça baş başa kavga edecektik. Buna fırsat kalmadan bedenlerimizde bir kamçı şaklamaya başladı. Üçümüz birden acı içinde, her birimiz farklı tarafa kaçtık. Diğerlerini bilmem ama benim sırtımın derisi yüzülmüştü, bedenim ikiye ayrılmış gibi bağırıştım. Bir de baksam bize kamçıyla vuran meğer babammış. Erkeklerin oturduğu diğer evden koşmuş gelmiş sanırım. Yüzünden düşen bin parça, sinirinden gözleri kıpkırmızı kesilmiş. Ağzından "Lânet olsun! Lânet olsun!"dan başka söz çıkmıyordu. Kapı gibi iri bedeniyle ortaya gelip, orada oturanların hepsini dövecekmiş gibi bir baktı, gürültü birden dindi. Karşısında tek kelime bile söyleyen çıkmadı.

- Yürü eve!" dedi babam o sırada annemi iteleyerek.

Biraz önce öfkelenerek saç yolana anneme tekrar baktığımda, onun tavşandan daha beter bir şekilde korkarak divanın üstüne çıktığını gördüm.

- Yürü! diyerek babam vurmaya için elini kaldırıncaya, annemin yanında duranlar birden kalkıp bedenleriyle annemin önünde set oluşturdular. Kadınların birlik içinde olmaları bu olsa gerek!

- Giderken kanlı kamçıyı ne yapacaksınız!

- Sinirine baksana, sakın deneni adamın, köpürüyor!

- Yapacağını yaptı, ince ip ile bağlayıp bıraktı...

Kadınlar bu şekilde babamın arkasından eğlenip dalga geçip neşelendiler. Babam ise hırsını alamamış bir şekilde birini arıyormuş gibi, hayretle seyredenlerin arasında dolanıyor. Bir an, dışarı fırlamış hiddet dolu gözleri benim üzerime yöneldi. Onu görür görmez tabanları yağlayıp eve doğru kaçmaya başladım. Sakin, sakin diyorlar; sakinlik buysa babam sakın olmasın. Kafasının tası attığında, karşısındakini öldürse de umurunda olmayacak. Gerçi böyle siniri çok nadir tutardı. Bu da bir gerçek.

Ben, boşuna dayak yemiş olmama sinirlenerek, gözyaşlarına engel olamayıp gelirken önümde Munabiya'yı gördüm. O çıplak ayaklarının sesini duyacak gibi değildi. Buna güvenerek koşup, etini burkup geçtim. Sanki büyük bir iş başarmışım edasıyla geriye dönüp

bolup kuyulup, coldu da körböy, dabıstı da ukpay, dele carık düynönü tük sezbey, özünçö bir ukmuştay içi ört-töngönsüp, cindi bolgon sıyaktuu ırgala basıp kelatıptır. Men tañırkap dağı bir ıret kılçaydım da andan arı üç koydum. Antkeni artta atam çoñ - çoñ arıştap bizge cete kelatkan eken. Kamçısı dağı ele kolunda cüröt. Boldu - bolbodu azır Munabiyaga cetip anı dal ortogo cana bir salat degen bolcol meni kılçaktata kaldı. Kanday çabaar eken, Munabiya anda emne kılaar eken degen balalık oy. Birok okuya men kütköndöy kızıık bolboy kaldı. Atam Munabiyaga cete keldi da eñkeyin bir kıcalat söz aytıkanday boldu.

Oşentse Munabiya anı alaygan çastuu ködörü menen calt bir karap aldı da emnegedir şart burulup ıldıy, bedeni aralagan calgız ayak sokmo colgo ötüp ketti. Men deldeyip, dağı emne boloor eken degensin toktop kalınmın. Oşondo atam bir kıızıktay buydala tüşüp, aldı menen Munabiyanı közdöy cütkünö, biroq kayra toktop artınday cardanıp turgan el curttu ızaluu karap aldı da meni közdöy tüz obduldu. Daroo bezip cönödüm. Üygö cetip saraydın tüpküründö çaşınıp tursam atam dal koroonun ortosuna kelip teñselip tura kaldı da cürök tuşun mıçığıansıp kıynalıp, anan bir ookumda kolunday tabılıgı sap, kümüş bel, kamçısın tizesine eki bölö karç urup turup oşoktu közdöy ırgıtıp ciberdi.

Dağı aytayın, anday okuya emnegedir künü bugünküdöy esimde. Al tügül oşondon eki kün ötköndön kiyin apam kelip atamdın cer - ceperine cetip, aylasın altı ketirgeni da köz aldımında emnegedir. Üy - bülö degeniñ adam tüşünüp bolbogon bir çumduk düynö bolot okşoboybu. Anı men oşol balagat kezimde birinci colu öz közüm menen körgöm. Atam eköübüz oşentip eki künü üydö calgız cattık. Aligi çataktan kiyin eki kün udaası menen apam üygö kelbey koydu. Atamdın bolso anın kayda tünöp, emne kılıp cürgönü menen bir tıynça işi bolbogonsuyt. Öçüp kalgan köörügün kayra tutantıp maga bastırıp koydu da bayakı ömür boyu kıla cürgön adatınça uzanıp kirdi. Üçünçü kün degende öñünön açununun izi ketip, karasam atam bayagı ele biz bilgen uñçukpas, cini kelbey, öz düynösü öz içinde cımırılğan kadimki "Cooş Uzakka" aylanıp kalıptır. Oşondon kiyin anan apam akırın cıla basıp kelip cüröt üygö.

Adegende koroogon baş bağıp kirip, özünçö süylönüp, çaçılğan otundardı cıyıp, oçoktu közdöy ırgıtıp, atama daroo katıla koyboy, minday sırttaraaktan ulkuldap, anan akırı atam eköübüz uzanıp oturgan üygö baş baktı da aldı menen maga bir tiydi:

- Aldağı kebetefdi karaçı! Talaada kalgan cetimdey bolup. Bas, tur beti - başıñdı cuup, köygönüñdü almaştırıp kiy!

Oşentip meni sırtka aydagan soñ ustakanaga birotolo kirip, eşikti caap alıp, anan atama çabuulga öttü beym. Dele köpkö deyre apamdın küñkül - küñkül ünü basılğan cok. Birde ızırınıp, birde biröönü tuuragansın akçılanıp, anın ortosunda atamdı eliktegensip, kayra bir turup ızaluu külkü çıgarıp salıp, aytoru miñ bir alaket emen baykuş atamdın meesin abıdan ezgiledi körünöt.

baktığımda, babamdan kamçı yiyen biçare Munabiya, başı omzuna düşmüş, göz yaşları sele dönmüş, yolu görmez, hiçbir sesi umursamaz bir hâlde, hatta dünyadan bihaber, kendi derdine düşmüş, yüreği yanıp aklını yitirmiş gibi sallanarak geliyordu. Merak edip bir daha dönüp baktıktan sonra tekrar koşmaya başladım. Çünkü, babam dörtünela arkamızdan gelmekteydi. Kamçısı hâlâ elindeydi. Şimdi arkasından yetişip Munabiya'ya vuracak diye düşündüm. "Nasıl vurur acaba, o zaman Munabiya ne yapar acaba?" diye çocukça meraklandım ama olay benim heyecanla beklediğim şekilde gelişmedi. Babam Munabiya'ya yaklaştı ve eğilerek utanır gibi bir şeyler söyledi.

Babam böyle davransa da, Munabiya ona, yaşlı gözlerle hışımla bakıp, bir anda dönüp yoncaların arasından geçen toprak yola yürüdü. Ben şaşırarak, daha ne olacağına merakıyla durup kalmışım. Bunun üzerine babam bir müddet afallayıp, önce gitmekte olan Munabiya'ya doğru yeltendi, sonra arkasında hayretle seyreden insanlara hiddetle dönüp baktı, sonra da benim bulunduğum tarafa doğru yürüdü. Korkudan hemen kaçtım. Eve gelip ahırın içinde bir yerlere gizlenip beklerken, babam gelip tam bahçemizin ortasında durup, zor nefes alıyormuş gibi elini kalbinin üstünde gezdirdi. Bir müddet sonra elindeki ağaç saplı, gümüş işlemeli kamçısını dizinde ikiye bölüp ocağa doğru fırlattı.

Bir daha söyleyeyim, o gün olanlar sanki bugün olmuş gibi aklımdadır. Bu bir yana, bu olaydan iki gün sonra, annemin gelip babamdan bir sürü küfür yiyip hakaret işitmesi hâlâ gözümün önündedir. Aile denen meşhum, insanın asla anlayamayacağı farklı bir dünyaymış meğer. Bunu ilk kez, o zaman, çocuk yaşında anladım. Babamla ikimiz iki gün evde yalnız kaldık. Kavgadan sonraki iki gün annem eve gelmedi. Bu zaman zarfında, onun nerede kaldığı, ne yaptığı babamın umurunda değildi. Sönmüş olan ocağını tekrar yakıp bana körüklettikten sonra, hayatı boyunca yapmış olduğu işiyle meşgul olmaya başladı. Üçüncü gün olduğunda, babamın yüzünde kızgınlıktan eser kalmamış, önceki sessiz, sâkin, kendi dünyasında olup biten eski "Sakin Uzak" a dönüşmüştü. İşte bundan sonra annem eve gelip, ortalarında görünmeye başlamıştı.

Annem, bahçeye başını uzatıp girerek, kendi kendine söylenip, ortalığa saçılmış odunları toplayıp ocağa doğru fırlatıp, temkinli davranıyordu. Hemen babama lâf atmayıp, sanki hiçbir şey olmamış gibi davranıp, sonrasında babamla ikimizin durduğu odaya başını uzatınca bana çattı:

- Şu hâline bir bak! Sokakta yatan yetim çocuklara dönmüşsün. Haydi yürü, kalk, seni bir güzel yıkayıp gömleğini değiştireyim!

Böylelikle beni dışarı çıkardıktan sonra, imalâthaneye girip kapıyı kapattıktan sonra sanırım babama kavga etmeye başladı. Çünkü annemin bağırarak konuşması uzun müddet bitmek bilmedi. Bazen hiddetlenip, bazen birini taklit eder gibi konuşup haklılığını iddia ederek, sonra tekrar babamı taklit eder gibi yapıp arkasından acı bir kahkaha patlatarak, böyle çeşitli kılıklara girerek uzunca bir süre babamın kafasını şişirdi.

Birok, baykuş deyin desem atam dele bir ün çıkarıp kozgolup koyboy, balka metilerin bir kalıpta çakıldatkanın cazbagansıyt. Apamdın degi kimge süylöp, kim menen cekeleşip catkanı belgisiz. Oşondon ulam ıza bolgon baykuş apamdın kara cini karmay ketti okşoyt. "Men saga bala tuup bergem. Beş balamdan aylan. Bol-boso altın söykönü tap! Kayda söykö! Ce anı tiğil cindige bergeniñ calganbı iya?! İ, calganbı ce?!" Uruşkan sayın atama aytıp cürgön eñ negizgi doomatına ötüp ketti okşoyt. Biz bala bolsok da apamdın bul doomatın da özgöçö bir çaktap maani bar ekenin tuyup kalaar elek. Antkeni başka bir cemege çım etip koybogon atam altın söykö degendi ukkanda ele kanı bir başkaça buzulup kete turgan da boldu, koluna emne tiyse oşonu menen apamdı közdöy şiltep kaalar ele. Mına azır da oşondoy boldu okşoyt. Kalıbnın cazbay çıkıldap catkan balkasının ünü tıp basıla kaldı da bir nerse küp dep, ağığa ele apam budalanıp, eşikke çıga tüştü. Oñ iynin sıypalap, coolugun oñdop salıp küyöösü menen süylöşöör sözü uşunu menen bütökön sıyaktuu. Emi belgisiz ele kempir biröögö: "al ölügündü köröyündü baarı bir bul ayıldan sürüp cogotom!" dep köp ança çeçkindüü öñdönböy, daroo ele azır emes, keleşekte kıla turgan işin aytkansıp ünü boşoñdop kalıptır. Körsö oşentip arazdaşkandardın az - azdan açuusu ketip, apan üy - bülö degendin oñbogon aldamçı turmuşu kayradan imalaşıp aldını, karlıktı, anan andan arki körünüp turgan akırkı çekti közdöy tımızın cıla beret turbaybı.

Coldun buruluşu ıldamdık menen koşo cürgön oysanamdı buzup koydu. Körsö bizdin imerilçü tuura köçögö kelip kalgan ekem. Çarcayıt sabalagan elester daroo baştan uçup, men aldidagı maksatımdı, atama ayta turgan kep - sözdörümdü cıyıntıktap, oy çurkatıp algıçaktı darbazaga cetip keldim.

Motor öçüp, maşınanın demi suugan arada sırtka çıkpay bir azda sürgöym. Memiregen oor tınçtik bir şekildüü, kooptuu tuncurayt. Apamsız kalgan üy emnegedir bizden alıstay tüşkön sıyaktuu sezilet. Balkım mında azır Munabiya bardır. Oşol eelik kılıp kalgandır. Aynekten bizdin kök ramaluu, kök verandaluu, kök darbazaluu, ar bir taktayga kağılgan iyri mıgına deyre cadıma cat meken - üyübüzdü bir sıyra cürök onkoolkup karap aldım. Köñülümdün tereñinde kaysıdır bir ümütüm bül - bül etip dağı ele bolso üzülböyt, güldüü köynögün, kara maasıñın bosogodon körüp kalitkadan apam çıga tüşçüdüy...

Maşınadan çıgaarım menen atamdın çetakanası taraptan ugulgan çık - çık - çık etken taaniş ün. Oşonu ukkanda menin bardık sesteygen içki sezimlerim, nervlerim bir az ordu - orduna kele tüşkönsüdü. Demek meni saanarkatkan, belgisizdigi menen erteden beri kooptonktoz düynö cok degende carım - cartılay öz ordunda!

- Saloomaleykum, - dedim ustakananın bosoguna barıp. Atam baş kötörö menin koopsungan kebetemdi körüp turup kolumdu kışkançaktı cım dem uurtunan külgönsüp koydu. Anısı "kele ber, eç ayıbıñ cok" degen atalık keribimi. Biz Canuzaktın baldarı atabızdın cüzünön mından başka belginin izin çanda gana bir

Buna rağmen zavallı babam, karşılık vermeyip hareket etmeden, çekiçlerini çalıştığı kalıbın üzerine vurmaya devam etmiş olmalı. Annemin, bu hâliyle kiminle konuşup kavga ettiği belirsiz. Babamın bu kayıtsız davranışı, zaten sinirli olan annemin cinlerinin tepesine çıkmasına sebep olmuştu. "Ben sana çocuk doğurdum. Beş çocuğundan utan. Altın küpelerimi de bul. Nerede küpelerim? Küpelerimi o deli kadına verdiği yalan mı?! Yalan mı söyle?!" Kavga ederken babama söylediği en önemli suçlamaya geçti herhâlde. Çocuk olsak da annemin babamı suçladığı bu konunun, farklı bir özelliği olduğunu hissedebiliyorduk. Çünkü, başka hiçbir şeye tepki vermeyen babam, altın küpe sözünü duyar duymaz bozulup kalır; o an eline ne geçerse onu aneme fırlatırdı. İştî şimdi de böyle oldu sanırım. Tepkisiz bir şekilde salladığı çekicin sesi kesilip o anda bir çarpma sesi duyulup annem telâş içinde kapıdan dışarı kaçtı. Sağ omzunu ovalayıp başörtüsünü düzletip çıkan annemin kocasıyla münakaşası böylece bitmiş gibi görünüyordu. Şimdi hatırlayamadığım belirsiz bir yaşlıya; "O geberesiceyi, her ne pahasına olursa olsun bu köyden kovacağım!" şeklinde o kadar da aceleci ve kararlı olmayan, gelecekte yapacağını söylediği o sözü duymuştum. Daha sonraları, bu şekilde birbirlerine sinirleri zamanla azalıp aile mefhumunun, iflah olmayan yalancı hayata ayak uydurarak geleceğe, yaşlılığa ve kaçınılmaz olan son sınıra doğru yavaş yavaş yol aldı.

Yolun virajı, hızımla uyum içinde olan düşüncelerimi dağıttı. Farkında olmadan bizim eve dönülecek düz sokağa gelmişim. Düzensiz bir şekilde aklımda dolaşan hayaller aklımdan gidip, buraya geliş amacımı, babama söyleyeceğim sözleri derleyip, düşünene dek pencerenin önüne varmıştım.

Motoru durdurup soğumaya başladığı aralıkta arabada oyalandım. Rahatsız edici büyük sessizlik ürktütücü. Annemsiz bu evi, kendime çok uzak hissediyorum. Belki de şimdi burada Munabiya vardır. Şimdi buranın sahibi odur. Pencereden mavi ramalı, mavi verandalı, mavi pencereci, her bir tahtasına çakılmış olan eğri çivilerine kadar bana yabancı gelen evimizi, bir süre yüreğim ezilerek seyrettim. Yüreğimin derinliklerinde hâlâ belli belirsiz bir ümit; annem, çiçekli elbisesi, siyah mestleri ile merdivenlerde görünüp inip geliverecekmış gibi...

Arabadan iner inmez, babamın imalâthanesi tarafından gelen tanıdık çekiç sesleri karşıladı. Bunu duyunca, alt üst olan hislerim, bozulan sinirim biraz olsun düzelir gibi oldu. Demek beni düşüncelere salan, belirsizliği ile sabahtan beri korkutan dünya yarım yamalak da olda yerinde duruyormuş!

- "Selâmünaleyküm!" dedim imalâthananın eşiğine varınca. Babam başını kaldırarak benim bu hâlimi görüp "Kolumdu kışkançaktı cım." dep belli belirsiz bir gülümsedi. Bu "Gel, çekinme gel, senin hiç suçun yok." şeklinde bir babanın evlâdını affetmesiydi. Biz, Canuzak'ın beş çocuğu, onun yüzündeki bu ifadeye, çok nadir

baykabasak körçü emespiz. Baarıbzıdı teñ ar dayım enebiz cazalap, enebiz keçirim kılçu, enebiz erkeletip taldañdatçu, çıbık ce muştuım kerek bolo kalganda alardı da calgız gana enebizden alçubuz.

- İ, kayda cürögüz? - dedi atam balkasın kamdap alıp. Birok bir azga çappay turup. Karasam atam emnegedir közümö başkaça körünüp kalıptır. Kadim ezelden berki bir oorusunan ayıkkın kişidey ireninen sarısı ketip, közdörü nurlanıp, sakalı kınaptap serpilgen, üstü - başı taptaza. Köz karaşında kandaydır tan kalgandık, men kütpögöndük bar birok taarınışın tük belgisi çok. Oşondon ulam men özümde kaysı bir caman dilimde bu kişinin balası emestey sezip kettim. Köñülümde tereñinde negedir tırçuu kayda bolo tüşkönsüdü. Birok anı bilgizüügö eç şıltoo çok ele. Oşonduktan kadimki ele sagınıp kalgan baladay atama bütkül meerimimdi tögö elciredim. Atam dağı oşentse dep, azır tura kalıp calına - calbara betimden ööp, közümö, koluma, ar bir kıymılıma içi zinle karap bir dalayga bocurap artımdan eerçip alsa degen ilgerki balalıktan kalgan kusalık meni biylep turdu okşoyt. Birok anımdı baykagan da çok, eles algan da çok. Al canağı adep kelgendigi boydon eç özgörböy kala berdi. Oşondo men bir çeti atama kalıstık kılbaş, andan markum apamdın meerimin, süyüsün talap kılıp catkanımdı, ekinçiden bu düynödö eñ teñdeşsiz enelik meerimden birotolo ayrılganımdı daanalap sezdim.

- Köörüktü sagındıñbı? Kapa, başçı! - dedi atam. Añğıça maga degen eñ kımbat sözün emi taap aytkanday cımıñdan.

Men plaşımdı çeçe salıp, koş koldoy köörüktü basıp kirdim. Catırkan unut bolgon koldorum eki ceñi teri könöktü iraatı menen basaalbay çalıştay tüşüp catsa atam oşonu karap turup anan birotolo içi ezilip cırgap küldü.

- Unutup kalıpsıñ go! - dedi al bir azdan kiyyin takır kubanıçın çaşıra albay kıtkılıktap. Men dağı közdörümö ısıq çaş kelip ererkedim atama.

- Oşondon kiyyin barıp eköbüzdün ortobuzdağı ata - balalık mamile bir az imalaştı körünöt, tartınbay süylöşö baştadık.

- Ata bizdi kütpü attıñızbı?

- Silerdin işiñer kıym da balam...

- Bat ele eki cıl ötüp ketiptir...

- Eki cıl degen emne - eki ele kün.

- Calgız abdan cüdüdüñ go, ata?

- Tırüünün ookatı eptep öto beret, balam.

- Bıyıl kışta şaarga barıp turuñuz. Atayın oşonu süylöşöyün dep keldim.

Atam adegende menin sözümdü ukpay kalgan kişi bolup, birok akırı coop berüü kerek emespi degensip kabagın saal çıtıy kıldı. Aytkanım aga cakpaganın daroo sezdim.

- Barat elem, - dedi bir maalda cooşurgan tür menen, - birok mümkün emes, balam. Şaarga çaş kezde barbagan kişi zili könböyt tura.

- Kış turup cazda kayta kelesiz. Eldin ata - eneleri büt ele oşentip catışat.

rastlayabilirdik. Hepimizi de, annemiz cezalandırır; yine o affederdi. Sadece annemiz bize yakın ilgi gösterir; eğer dayak söz konusu ise onu da annemizden yerdik.

- Nerelerdesiniz ha? dedi babam, çekicini eline alarak. Fakat bir müddet çekicini sallamayıp durdu. Babama baktığımda, gözümde bir başka göründü. Sanki müzmin hastalığı varmış da ondan kurtulmuş bir insan gibi yüzünün solukluğu gidip renk gelmiş, gözlerine nur inmiş, sakalı bakımlı, üstü başı tertemizdi. Bakışlarında bile beni şaşırta, hiç beklemediğim hâl var fakat güvenmişlikten hiçbir iz yok. Bunları hissederken kendimi sanki bu adamın oğlu değilmişim gibi hissettim. Yüreğimin derinliklerinde bir kızgınlık hissi peyda oldu. Ama bunu göstermek için hiçbir sebep yoktu. Bu nedenle çok özlemiş bir çocuk gibi babama, tüm sevgimi göstermeyi arzu ettim. "Babam da keşke böyle yapsa!" diye düşünüp, yerinden kalkarak güzel sözlerle beni öpse, gözlerime, kollarıma, her tarafıma şefkatle bakıp önümde arkamda dolansa diye çocukluktan kalan arzum depreşti sanırım. Babam bu hislerimi ne farketti, ne de tahmin etti. O adet olduğu üzere istifini bozmadan yerinde kaldı. İşte o zaman ben babama tarafsız gözle bakabildim ve ondan merhum annemin şefkatini, sevgisini görmeyi umduğumu, bu dünyada eşi benzeri olmayan anne şefkatinde çok ama çok uzak kaldığımı açık seçik anladım.

- Körüğü özledin mi? Haydi körükle de göreyim! dedi babam. Bunu söylerken bana söylenebilecek en güzel sözü bulmuş gibi gülümsüyordu.

Atkımy çıkararak iki elimle körüğe basmaya başladım. Zaten hamlamış olan kollarıma, yenleri deri olan gömleğim de engel olunca, körüğü olması gerektiği gibi basamayıp çabuk yorulunca babam bu durumu bir süre izleyip sonra acı bir gülümseme fırlattı.

- Unutmuşsun ha! dedi mutluluğunu daha fazla saklayamayıp kıkırdayarak. Ben bir daha babama hasret olduğumu fark ettim gözlerim dolarak.

Bu andan itibaren ikimizin arasında baba oğul ilişkisi biraz olsun yoluna girer gibi oldu. Çekinmeden konuşmaya başladık.

- Baba bizi çok beklediniz mi?

- Sizin işleriniz çok zor ya oğlum...

- Ne çabuk geçmiş iki yıl...

- "Yalnız başına çok sıkılmışsındır değil mi baba?"

- "Vücut sağsa çalışarak vakit geçiyor oğlum."

- "Bu yıl kışın şehre gelin. Özellikle bunu söylemek için geldim."

Babam benim bu sözümü duymazlıktan gelip, fakat bir cevap vermek gerektiğini de bilerek yüzünü astı. Söylediğimin onun hoşuna gitmediğini hemen fark ettim.

- "Gelirdim" dedi bir müddet sonra sakın bir şekilde. "Fakat mümkün değil oğlum. Şehre gençliğinde gidip yaşamayan kişi alışamaz."

- "Kışın orada olursunuz, baharda tekrar gelirsiniz. Herkesin ana babaları böyle yapıyorlar."

Atam men taraptan çağimsız bir cıt nekegensip irenin cuka bırıştırdı.

- Bilbeym, alar kanday nemeler ekenin... Üy - cayın talaaga taştap.

- Üy - caydı tuugandar karap turat da.

Atam baş kötörüp meni ormoyo karap koydu. "Bul çından ele meni şaardına çakırıp kelgenbi" degensigen köz karaş. Men - anın oşol köz karaşıp tosüp alıp zarıla coop kütüp turdum. Atam oylonup kalgansıdı.

- Meni çayıma ele koygula, - dedi al bir azdan kiyyin ünün ekinçi bul aytkanın kaygalagıs kılıp çıgarıp, - menden kabatır bolbogula.

Sözdün çını men atamdı şaarga ketişke bat ele köndüröm go degem. Kıştın künü cıluu üy, cumşak töşök dese kim ele kaça koymok. Birok baykap körsöm, atam maga könçüdöy emes. Şaar cönündö dağı bir iret aytayın desem al kadimkidey ormondop balkasının sabın açuu menen döşügö kağıp - kağıp aldı. Men da tırçıdım. Kırkka çığıp, burul çaç bolgon meni atam bayagi ele ilgerkidey balasintat. Sözümö kulak türüp, bir az abaylap körünüçü degen oyunda da cok.

Men açuum menen köörüktü küş - küş etkize kömürdün külün sapıram, atam bolso "saattay bolup kaydan kelip kaldıñ?!" degensip meni terisi süyböyt. Moynun arı közdöy burayt. Eköobüz süylöşböy kaldık.

Biz oşentip caktırışpay turgançaktı kalıtka kıyç etip Acike ceñem koroogo kirip kaldı. Atamdın ortonçu inisinin ayalı. Ceñem kire sala ele çoñ üydün astın şıpırıp, kazan - ayaktı kaldıratıp kadim öz üyündö cürgöndöy. "Salamatsızbı, ceñe" desem "Adam - eey, karan katıgün, sen beleñ anan men kendim dep koyboy-suñbu" - dep maga taanış balban kıyalı menen tosüp, enemdin saltın cazbay başımdan suu tegetetip ırgıtıp, aldı menen eç sır bergen emes. Ceñeme men da süyündüm, biz cokto atamdı calgız bozortpoy üy ookatın koldon alıp, anı tigintip taptaza kiyintip, öñünön azbay tıñ turganına uşul Acike ceñem sebepker emespi degençelik, al kişiğe tuugandık sezimim özgöçö kozgolup ıraazımın.

Anın üstünö çoñ üygö kirsem bölmölördün baarısı teñ carkırıp, taptaza, ar bir buyum bayagi apam bardağıday, atügül andan da irettüü, ordu - ordunda, karapadağı güldörgö suu kuyulup, kitep tekçelerdin çañı sürülüü. Aytör bardığı capcayında, köñülün açılta üygö kirseñ. Men Acike ceñeme atayılap rahmat aytkım kelip, biroq kırıgızdarga esep tegendey oylop taarınarın oylop, bolgonu ceñeme ezile karap, içim cılıgandan cılıy berdi.

Birok oşondon köp ötpöy üyöbüzdün ortobuzda men tüşünbögön kızık okuyalar baştalıp, akır ayagi çır - çatak menen bütsö bolobu. Kentin baarı Acike ceñem samoor koyup bizge tüşkü çay berem degenden baştaldı okşoyt.

< ... >

Babam sanki benim tarafımdan kötü bir koku geliyormuş gibi yüzünü buruşturdu.

- "Bilmiyorum, onların nasıl insanlar olduğunu... Evini, barkını bırakıp gidip."

- "Eve barka akrabalar göz kulak olurlar."

Babam başını kaldırıp bana şaşırmış bir ifadeyle baktı. "Bu beni gerçekten şehre çağırmaya mı geldi?" der gibiydi bakışları. Ben onun bu bakışını görüp hemen bir cevap bekledim. Babam biraz düşündü.

- "Beni yerimde bırakın." dedi bir müddet sonra, sesini söylediklerini bir daha tekrarlamayacak tonda ayarlayıp. "Benim için rahatsız olmayın."

Gerçi ben babamı şehre götürme konusunda hemen ikna ederim sanıyordum. Kış günü sıcak ev, yumuşak döşek teklif edilse kim geri çevirebilir ki. Ama farkına vardım ki babam ikna olacak gibi değil. Bu konu hakkında bir söz daha söylemeye yeltendiğimde, o suratını asarak çekicini kalıbın üzerine sert bir şekilde vurmaya başladı. Bunun üzerine ben ona kırıldım. Kırk yaşına yaklaşmış davranışına ak düşüğü hâlde babam hâlâ bana çocuk gibi davranıyor. Söylediklerimi dinleyip biraz düşünmek bile istemiyor.

Ben bu kızgınlıkla körüğü körikleyerek kömürün küllerini savuruyor, babam ise "Sen de nereden çıktın?" der gibi hiç haz etmiyordu. Başını diğer tarafa çeviriyordu. Artık konuşmuyorduk.

Biz böyle memnuniyetsiz bir hâlde dururken, bahçeye bir anda Acike yengem girip geldi. Babamın ortanca kardeşinin hanımı. Yengem sanki kendi evindeymiş gibi girer girmez büyük evin önünü süpürdü, etrafı toparladı. "Nasılsınız yenge?" dediğimde "Hey Allah'ım, sen miydin? Ben geldim diye haber verir insan değil mi?" diyerek bana hiç de yabancı olmayan o yiğit edasıyla beni karşıladı, annemin adetince başımda su döndürüp serpti. Yengem ilk önce hiçbir şey hissettirmede bana. Yengemi görünce ben de sevindim. Bizim yokluğumuzda, babamı yalnız bırakmayarak ev işlerini yapıp, böyle tertemiz giydirip kuşatıp onun perişan olmayıp böyle diri kalmasında Acike yengemin parmağı varmış diyerek, onu bir akraba olarak daha da yakın hissettim.

Daha sonra eve girdiğimde, odaların hepsini tertemiz ve aydınlık buldum. Her eşya annemin sağlığındaki yerinde duruyordu, hatta daha intizamlıydı. Yan yana duran saksılardaki çiçeklere su verilmiş ve kitaplıkların tozu alınmış. Kısacası her şey yerli yerinde, içeri girince gönlün açılıyor. İçimden Acike yengeme teşekkür etmek geldi fakat böyle durumlarda Kırgızlarda adet olduğu üzere yapılan iyiliği hesaphıyor diye düşünüp darılmasından çekinip sadece ona minnettar olduğumu bildirerek bakıp ona kendime iyice yakın hissettim.

Ama bu olaydan sonra üçümüzün arasında aklımın ucundan bile geçmeyecek ilginç olaylar gelişmeye başladı. Sonunda kavgaya dönüştü. Bu olay Acike yengemin bize çay yapmak için semaveri koymasıyla başladı.

< ... >